

(POLİTİKA)

Açılım, Öcalan ve barış yürüyüşü...

RIDVAN TURAN

Ancak yol haritasının esas felsefesi ortada. Yani kilidi açacak olan anahtarın ne olduğu belli. Bu anahtar demokrasi. Demokratik bir toplumun inşası. Denilebilir ki e hükümet te dahil herkes demokrasiden bahsediyor, sorunun böyle çözüleceğinden bahsediyor burada orijinal olan ne? Hükümet demokrasiden bahsediyor ama demokrasiden bahsetmek, halktan, halkın iradesinden ve bu iradenin somutlaşmış olduğu temsilcilerden bahsetmek anlamına gelmeli. Onlarla konuşmak, onları dikkate almak anlamına gelmeli. Çözümün vizesini onlardan almak anlamına gelmeli.

Türkiye'de siyaset moda değimiyle "açılım"a kilitlenmiş durumda. Herkes kendi meşrebince açılıma ilişkin değerlendirmeler yapıyor. Kimileri açılımın devleti bölmek anlamına geldiğinden bahsediyor, kimi ufukta gerçek bir demokrasi görüyor, kimileri ise çözüm iyidir ama... diye başlıyor söze. Siyasi partilerden, önemli kişilerden fikirler alınıyor, sürece her kesimin katılacağı söyleniyor. Herkes konuşuyor ama esas konuşması gerekenler konuşmuyor ya da konuşturulmuyor. Açılımı yapacak olan, yani meseleyi açacak olan, yani elinde anahtar tutan konuşmuyor. İyi şeylerden, gelecek güzel günlerden, kardeşlikten, anaların göz yaşlarından bahsediyor. Ama bir türlü sadede gelmiyor. Yer bulamadığı için bir türlü yumurtlayamayan tavuk gibi dolanıp duruyor. İyi şeylerden bahsederken tutuklamalar operasyonlar, faili meçhuller devam ediyor. Konuşması gereken diğer kişi ise konuşturulmuyor. Yol haritasının açıklanacağı gün takiri ilahi koster bozuluyor, avukatlar yoldan geri dönüyorlar. Belli ki devletimiz MGK toplantısından evvel bir harita görmek istemiyor. Daha evvel kimsenin, hatta çözümün birinci derece muhatabının dahi bir harita göndermesi istenmiyor. MGK toplantısından -açıklandığı kadarıyla- üniter yapı vurgusuyla beraber açılıma destek sonucu

çıktı. Toplantı sonrası hükümetin terörle mücadele konusuna ağırlık verdiği gözlerden kaçmadı. Nihayetinde destek hükümetin elini bir ölçüde güçlendirdi. Üniter yapıyı ne bozar, dolayısıyla destek nereye kadar sürer sorusu önemli olsa da şu ana kadar konuşmamış olan askerini konuşmuş olması bu noktada önemlidir.

Yaşanan tüm gelişmeler açılıma ilişkin sürecin ABD'nin bölgesel politikalarıyla iç içe değerlendirilmesi gerektiğini gösteriyor. 1 yıl önceyi hatırlayın ne kürt sorununa ilişkin bir çözüm tartışması vardı ne de açılım lafları. ABD bölgeden yavaş yavaş çekiliyor. Savaşın yeni merkezi Afganistan olarak belirginleşirken ortadoğu'da da bir "Amerikan barışı" tesis edilmeye çalışılıyor. Türkiye, ABD, Irak ve Kürdistan bölgesel yönetimleri kapalı kapılar ardında görüşüyorlar ve ABD'nin çekilmesi sonrası daha da cadı kazanına dönecek bölgede çatışmasızlığın nasıl sağlanacağını konuşuyorlar. ABD, yeni konsept gereği bölgede çatışma istemiyor, bunu barışseverliğinden değil kurulmuş olan, kendi lehindeki statükonun dağılmasını istememesinden yapıyor. Bu nedenle bölgenin en temelli sorunlarının ve çatışma alanlarının başında gelen kürt sorununun çözülmesinin (daha doğru bir tanımla aşılmasının) gerekliliği üzerine politika yürütüyor. Belki bu işin ardında

ABD'nin olmasının doğurduğu rahatlık nedeniyle olsa gerek hükümet şu ana kadar ne ciddi bir ilerleme kaydetti, ne işi somutlaştıracak adım attı ve ne de gerçek manada muhataplarla görüştü. Peki kürt meselesinin, bölgede ve türkiyede siyasetin temel belirleyicisi haline gelmesi, açılımlardan bahsedilmeye başlanması bazı köşe yazarlarının söylediği gibi salt ABD'nin bastırması nedeniyle mi? Elbette hayır. Ortada somut bir PKK var, somut bir Öcalan gerçeği var. Sorunu, hükümetin şu ana kadar getirdiği biçimiyle bu iki temel olgudan bağımsız ele almanın çözüme ilişkin bir fayda sağlamayacağı açık. Kendini dayatan ve yıllardır direnen bu gerçekler olmasaydı herhelde ne kürt sorunundan ne de çözümden söz edilebilirdi. Deniyor ki "kürtlerin silah kullanımının ne geçmişte sorunun çözümüne bir katkısı olmuştur ne de bundan böyle bir katkısı olacaktır". "Silah işleri zorlaştırmıştır, içinden çıkılmaz hale getirmiştir". Silah kullanmayı kutsamak anlamında anlaşılmalı söylediklerim ama Kürtlerin dağ türkü olduğu günlerden bu güne "şevkatli devletimizin" demokratiği ile gelmedik. Ödenen bedeller yüzü suyu hürmetine şimdi bir şeyler konuşmaya başlandı. Cin şişeden zorla çıkarıldı. Zor oyunu bozdu. Ama her savaş bir gün bitecek, bitmeli. Bu gün umuyoruz artık şiddete

(POLİTİKA)

gerek kalmaz, umuyoruz silahlar susar ve halklarımız konuşur. Kimi köşe yazarları da çözümün ancak PKK'nın silah bırakması ve ardından sınır dışına çıkmasıyla mümkün olacağını söylüyor. Yani denmiş oluyor ki "siz daha önce yaptığınız gibi yapın, devlet operasyonlara devam etsin ama sizler en az bir 500 gerillanın daha yaşamını riske edin". Barış olacaksa galiba ilk kural, karşıdakinin de en az kendin kadar akıllı olabileceğini ve tarihten öğrenebileceğini öngörmek ve kimseyi enayi yerine koymamak olmalı.

Savaşın ve çatışmanın dili hakimse barış konuşulamaz. Mermi ve bomba sesleri arasında konuşulsa da duyulmaz. Barış konuşulacaksa, o savaşlardan çok şeyler öğrenmiş ve kendini yeni bir fonetikle, yeni bir semboller dizgesiyle yeniden kurmuş olan barışın dili ve kavramlarıyla konuşulmalı. Hükümetin diline bakın: Efendim Öcalan'ın muhatap alınması mümkün değil, terörist başıyla, terör örgütüyle konuşulması mümkün değil... Peki Öcalan'la, PKK ile konuşmayacaksınız kimle konuşacaksınız, bakkal Mehmet efendiyle mi? Eğer bakkal Mehmet efendi bu sorunu çözecekse elbette, ama çözemeyecekse bir bu kadar daha kaybı göze alabiliyor musunuz? Dün Öcalan'ın İmralı'dan örgütü yönettiği, buna izin verilmemesi gerektiği, avukatlarıyla görüştürülmemesi gerektiği söyleniyordu. Öcalan adı dahi birilerini provake etmek için yeterliydi. Bugün beğenilsin ya da beğenilmesin Öcalan bu sorunda aktif bir siyasal özne haline gelmiştir. İstedığınız kadar muhatap değildir, olamaz deyin, dediklerini beğenin ya da beğenmeyin bu böyledir. Eğer böyle olmasaydı iki haftadır tüm kamuoyu ve siyaset kurumu yol haritası açıklamasına kilitlenirdi miydi? İpuçları üzerine dahi tüm köşe yazarları kalem oynatır mıydı? Eğer Öcalan önemsiz, söyleyecekleri de değersiz olsaydı MGK toplantısından önce açıklama yapmasın diye avukatları engellenir miydi? Devlet televizyonlarında Öcalan'dan bahsedilirken yapılan sayın vurgusu -sipikerin ağzından kaçmış olsa da- bir şey anlatıyor mu? Barışın diliyle konuşulacaksa Öcalan muhatap alınacaktır, başka yolu yoktur çünkü Öcalan bakkal Mehmet efendi değildir.

Emina ayna sert bir usluba sahipmiş, Eruh'ta yapılan festival barışı baltalıyormuş, 33kurşun anıtı şansı fazla zorlamamış. Burakın bunları bunlar laf ola beri gele misali sözler. Mesele zaten tam da bu. Bu halkın siyasal bir temsilcisi olarak Emine Ayna'nın sert fakat, tarihsel ve siyasal olarak son derece haklı üslubuna empati yapamıyorsanız, Eruh festivaline tolerans gösteremiyorsanız daha beteri askeri kışlaya katil general Muğlalı'nın adının verilmesinde beis görmüyor ama gariban, günahsız 33 Kürt köylüsünün anıtının dikilmesini "şansı zorlamak" olarak değerlendiriyorsanız, vay halimize çok yazık, barış için daha çok fırın ekmek yemeniz lazım. E bunlar işte Kürt sorunu, Kürt sorunu başka nedir? Yoksa siz de Kürtler olmasa kürt sorununu ne kolay çözerdik diyenlerden misiniz?

Öcalan son görüşmesinde yeni bir dönemin

başladığını, bu yeni dönemin Cumhuriyetin kurması kadar önemli olduğunu söyledi. Demokratik bir toplumun inşa edileceğinden Türkiye toplumunun demokrasiyi, demokrasi kültürünü öğreneceğinden bahsetti. Devlete ilişkin değerlendirmeler yaptı, çözümün demokratik kürt halkının kuruluşuyla mümkün olduğuna işaret etti. Kanımca tüm değerlendirmeler içinde en önemli kısım da, yaptığı bu değerlendirmeler oldu. Eğer koster bozulmasaydı belli ki daha kapsamlı değerlendirmelere de ulaşabilecektik. Ancak yol haritasının esas felsefesi ortada. Yani kilidi açacak olan anahtarın ne olduğu belli. Bu anahtar demokrasi. Demokratik bir toplumun inşası. Denilebilir ki e hükümet te dahil herkes demokrasiden bahse-

SDP, bu süreçte istanbul başta olmak üzere bölgelerden Ankaraya yürüyüş eylemi gerçekleştirecek. İşçilerden, emekçilerden, gençlerden, kadınlardan oluşan barış yürüyüşçüleri geçtikleri illerde barış mesajları verecekler. Bu mütevazı eylem siyasal açıdan büyük önem taşıyan bir eylemdir. Türkiyenin en büyük işçi ve kürt kenti olan İstanbul'dan yola çıkan enternasyonalist barış yürüyüşçüleri çözümün adresi olması gerektiği için ankaraya yürümektedirler. Hem bizim açımızdan ve hem de barış mücadelesi açısından büyük önem taşıyan bu eylemlilik türkiye metropollerinden kürdistan coğrafyasına uzanan bir dostluk eli olacaktır. Barış yürüyüşçülerimizin yolu açık olsun.

diyor, sorunun böyle çözüleceğinden bahsediyor burada orijinal olan ne? Hükümet demokrasiden bahsediyor ama demokrasiden bahsetmek, halktan, halkın iradesinden ve bu iradenin somutlaşmış olduğu temsilcilerden bahsetmek anlamına gelmeli. Onlarla konuşmak, onları dikkate almak anlamına gelmeli. Çözümün vizesini onlardan almak anlamına gelmeli. Şu ana kadar geçen süreç dikkate alındığında hükümetin henüz böyle bir tutum içinde olmadığı görülmektedir. Dünyanın hiçbir ülkesine demokratik haklar kendiliğinden gelmedi. Egemenler lütfen bazı haklar tanımış olsalar da kısa sürede bu hakları geri aldılar. Demokratik standartları bizden daha yüksek olan tüm devletlerde demokratik haklar ciddi mücadelelerin, ödenen bedellerin sonucunda ortaya çıktı. Bu ülke şimdi böyle ciddi bir şansa sahip, yıllardan bu yana verilen mücadele demokratikleşme açısından bir olanaktır. Öcalan'ın demokratik bir toplumun inşasına ilişkin vurgusu böylesi bir derinlik taşımaktadır. Bu vurgu şu hak verilsin bu hak verilsin demekten daha anlamlı ve sonuç alıcıdır. Bu, ülkede demokrasiyi yeniden inşa etme projesidir. Hükümetin Kürt sorununu böyle bir in-

şa projesiyle çözüp çözmeyeceğini göreceğiz.

Barış ve kardeşlik isteniyorsa, Kürt sorununda demokratik çözüm gereklidir. Demokratik olmayan bir çözüm çözüm değil dayatmadır, Kürtlere rağmen bir çözümdür. Adil ve eşitlikçi değildir. Birileri açısından çözümdür ama gerçek ve çift taraflı bir çözüm değildir. Kürtler olmadan, PKK olmadan, Öcalan olmadan devletin uygun gördüğü çözüm bir çözüm olamaz. Hükümet yetkilileri bunların imkânsızlığından bahsediyor. Ben de diyorum ki dün çözülemeyeni bugün çözmeye talipseniz imkânsız görüneni de yapmaya talip olmalısınız. Mesele risk alma meselesidir ve büyük işler yapmanın da başka yolu yoktur.

SDP, barış, kardeşlik ve kürt sorununda demokratik çözüm için Ankaraya yürüyecek

SDP ve öncülü olan örgütler türkiyede kürt sorununun demokratik çözümü için onlarca yıldır siyasal çalışma sürdürüyor. Barış ve kardeşliğin tesisi için çabalyor. Türklere, Türkiye işçi sınıfına kürt sorununu anlatıyor. Türkiyede hiçbir siyasal akımın yapmadığı kadar şovenizme, militarizme, askeri vesayete karşı mücadeleyi kesintisiz biçimde sürdürüyor.

Bugün kürt sorununun çözümünde önemli bir süreçten geçiyoruz. Bu süreçte türkiye sosyalist hareketinin durmaması gerekiyor. Sürece ilişkin, bilimsel şüpheciliği elden bırakmadan, demokratik çözüm umutlarını güçlendirici çalışmalar yapması gerekiyor. Aslında yapılabilecek pek çok şey var. Yıllarca bu sorunu "temel bir sorun" olarak görenlerin bugün yalnızca seyirci olmaları elbette kabul edilebilir değildir. Bazı iç sorunlar yaşıyor olsa da, çatının eksiklerle beraber realize olmuş biçimi olan Demokratik Birlik Hareketi'nin hiç durmaması gerekmektedir. Barışa ilişkin bir "sokak hakimiyetini" kurması ve geliştirmesi gerekmektedir. Barışabilme sürecine bir katkısının olması, barışa taşıyıp getirdiği değerleri olması gerekmektedir.

SDP, bu süreçte istanbul başta olmak üzere bölgelerden Ankaraya yürüyüş eylemi gerçekleştirecek. İşçilerden, emekçilerden, gençlerden, kadınlardan oluşan barış yürüyüşçüleri geçtikleri illerde barış mesajları verecekler. Ankara'ya vardktan sonra da iç işleri bakanlığına giderek süreç hakkındaki görüş ve önerilerini, halkların kardeşliği projelerini iletcekler. Bu mütevazı eylem siyasal açıdan büyük önem taşıyan bir eylemdir. Türkiyenin en büyük işçi ve kürt kenti olan İstanbul'dan yola çıkan enternasyonalist barış yürüyüşçüleri çözümün adresi olması gerektiği için ankaraya yürümektedirler. Barış yürüyüşçüleri, enternasyonalist sosyalistlerin barışın öncü müfrezesi olması gerektiğini düşünmekte ve bunun için de Ankara'ya yürümektedirler. Barış yürüyüşçüleri bu uzun yürüyüşün halklarımızın kardeşliği açısından büyük önem taşıdığını bilmektedir. Hem bizim açımızdan ve hem de barış mücadelesi açısından büyük önem taşıyan bu eylemlilik türkiye metropollerinden kürdistan coğrafyasına uzanan bir dostluk eli olacaktır. Barış yürüyüşçülerimizin yolu açık olsun.